

vergadering **C85**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 8 december 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de problemen bij Fluvijs bij het uitrollen van de digitale meter – 741 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Ventilysproject – 784 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de stroomvoorziening via een zeekabel vanuit Denemarken en de impact daarvan op het Ventilysproject – 815 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het potentieel aan hernieuwbare energie in Vlaanderen – 885 (2021-2022)	13

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de problemen bij Fluvius bij het uitrollen van de digitale meter – 741 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Voorzitter, minister, collega's, de uitrol van de digitale meter kent blijkbaar problemen of kan alleszins het tempo niet volgen van het succes van de batterij. Op zijn website schrijft Fluvius dat het bedrijf 'garandeert dat aanvragen vóór 15 november 2021 nog in 2021 een digitale meter zullen ontvangen'. Verschillende burgers contacteerden ons met de mededeling dat, alhoewel ze al op 21 oktober bij Fluvius een aanvraag voor installatie indienden, ze in de week van 22 november van Fluvius te horen kregen dat plaatsing pas begin januari 2022 zou kunnen plaatsvinden.

Dat heeft grote gevolgen voor de investering die die burgers wilden maken, er is namelijk een groot verschil tussen de premies. In 2022 bedraagt de premie maximaal 1725 euro inclusief btw, terwijl dat in 2021 maximaal 2550 euro is.

Omgekeerd bereiken ons ook berichten van gevallen waarbij Fluvius afspraken maakt om een digitale meter te komen installeren, maar op de dag zelf de toegang tot de woning geweigerd wordt. Dat zijn dan mensen zonder batterij die niet zitten te wachten op die premie. De idee leeft dat de digitale meter vooral voor problemen zorgt, terwijl er misschien ook kansen in zitten.

Minister, klopt het dat Fluvius problemen ondervindt met de uitrol van de digitale meter, zowel voor de batterijen als de weigeringen? Kan dat niet beter op elkaar worden afgestemd?

Hoeveel aanvragen die ingediend werden voor 15 november 2021 kan Fluvius pas in 2022 honoreren met een effectieve aansluiting van een digitale meter?

Welke maatregelen voorziet u voor burgers die weliswaar tijdig hun premie aanvroegen, maar waar Fluvius die meter toch pas in 2022 kan plaatsen? Is er een tussenoplossing mogelijk? Wat denkt u ervan om de aanvraagdatum bij Fluvius te hanteren in plaats van de werkelijke installatiedatum?

Hoe vaak werd in 2021 Fluvius de toegang tot een woonst geweigerd op het moment dat Fluvius daar een digitale meter wilde gaan installeren? Is dat nog steeds hét probleem? Of is dat aan het wegebben? Welke maatregelen gaat u nog nemen om dit probleem te verhelpen?

De voorzitter: Deze vraag van de heer Aerts is samengevoegd met een vraag van de heer Pieters, maar de heer Pieters is jammer genoeg momenteel niet in de vergadering aanwezig.

Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Voorzitter, ik zal alle vragen samen beantwoorden.

Er zijn veel aanvragen tot plaatsing van een digitale meter geweest, omdat de premies hoger zijn in 2021 dan in 2022. Het gaat over de retroactieve investeringspremie voor zonnepanelen en over de premie voor thuisbatterijen. In een aantal gevallen hebben de klanten iets langer dan normaal moeten wachten op de plaatsing van de digitale meter. Dit kwam vooral door de vele aanvragen, maar ook omdat als gevolg van corona de levering van materialen vertraging opliep.

Fluvius heeft gezocht naar alternatieven om de nodige materialen toch geleverd te krijgen en heeft ook extra aannemerscapaciteit gecontracteerd. Hierdoor zijn de achterstanden weggewerkt en kan Fluvius de plaatsing van de digitale meter nu binnen de vooropgestelde tijd realiseren. Voorwaarde is uiteraard dat de klant zelf de offerte voor plaatsing van een digitale meter goedkeurt en tijdig terugbezorgt aan Fluvius.

Ik ben op de hoogte dat Fluvius na 15 november 2021 niet meer garandeert dat dit jaar nog een digitale meter kan worden geplaatst. Ik heb specifiek rond de nodige termijn voor het plaatsen van een digitale meter geen klachten ontvangen. Vanuit de installatiesector was er begrip voor de termijn die nodig is voor het plaatsen van een digitale meter. Het plaatsen van een meter vergt immers een voorbereiding en een fysieke interventie bij de klant. Er was meer onvrede bij de sector over het feit dat ook voor 15 november de batterij bij Fluvius moest worden aangemeld om nog in 2021 een attest van correcte aanmelding bij Fluvius te ontvangen.

De limietdatum van 15 november voor de aanvraag van een digitale meter is in overleg met Fluvius afgesproken. Die termijn ligt ook in lijn met de vooropgestelde termijnen die in het Energiebesluit zijn vastgesteld voor de plaatsing van een digitale meter op aanvraag.

Fluvius maakt zich sterk dat de aanvragen van vóór 15 november nog voor einde 2021 zullen worden uitgevoerd. Belangrijk is uiteraard dat de klant de nodige aanmeldingen gedaan heeft, de offerte tijdig heeft goedgekeurd, bereikbaar is om een uitvoeringsdatum in te plannen en op de dag van de plaatsing van de digitale meter thuis is.

Om in aanmerking te komen voor de premiebedragen van 2021 moet er voor 1 januari 2022 een volledige premieaanvraag zijn ingediend bij het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA). Die volledige aanvraag houdt onder andere in dat de thuisbatterij is geplaatst, gekeurd en correct is aangemeld bij Fluvius en dat de investeerder over een digitale meter beschikt. Het lijkt me niet meer dan logisch dat als men onder de premievoorwaarde van 2021 wil vallen, men ook in 2021 aan alle voorwaarden voldoet.

Veel installateurs hebben hun klanten proactief aangespoord om tijdig een digitale meter aan te vragen en niet te wachten om dit te doen tot het moment dat de batterij is geplaatst. Er werd ook al ruim op tijd op de website van het VEKA gewezen op het feit dat de plaatsing van een digitale meter een zekere doorlooptijd kent.

Aanvragers uit 2021 die aan alle voorwaarden voldoen, zullen het premiebedrag van 2021 ontvangen.

Ik ga ervan uit dat er geen gevallen zullen zijn waarbij Fluvius zijn engagement niet zal nakomen. Om ervoor te zorgen dat mensen niet nodeloos uit de boot vallen voor de batterijpremie van 2021, heb ik de verwerking van de premieaanvragen laten bijsturen. Voortaan wordt een attest van Fluvius niet meer gevraagd bij de premieaanvraag, maar moet een verklaring op eer worden gebruikt. Nu wordt gevraagd dat de installateur op eer verklaart dat: er een decentrale productie-installatie aanwezig is op het toegangspunt; er een digitale meter werd geplaatst en de thuisbatterij is aangemeld bij de netbeheerder Fluvius. Elke aanvraag vergezeld van dergelijke verklaring op eer zal in aanmerking komen voor het premiebedrag van 2021, indien ze voor 31 december 2021 volledig wordt ingediend.

Er werden in oktober 2021 volgens de registraties 3694 toegangen tot de woning geweigerd bij de 255.000 adressen, dit is 1,4 procent.

Klanten met aangemelde zonnepanelen van vóór 2021 mogen uitstel vragen tot 2025 en worden voorlopig niet aangeschreven.

Fluvius neemt verschillende maatregelen om dit probleem te verhelpen: meer deur-aan-deurbezoeken om afspraken te boeken; brieven 'aan de bewoner van' in plaats van op naam; herinneringsbrieven; acties naar klanten die niet thuis waren; kaartje in de bus achterlaten om de klant te sensibiliseren om een afspraak te maken; de technicus laat de dispatching de klant opbellen als hij voor de deur staat; als opvultaak gaan technici spontaan langs voor een tweede bezoek.

Tot slot is er ook de algemene communicatiecampagne Meemetdestroom.be waarin specifiek zal worden gefocust op de meerwaarde die de digitale meter in het kader van de energietransitie kan betekenen.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat de achterstand intussen ingelopen is en dat mensen het bericht kregen dat ze als ze voor 15 november een aanvraag deden, ze toch zullen kunnen genieten van de premie van 2021. Dat is goed nieuws.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Ventilushoofddoel
– 784 (2021-2022)**

**VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de stroomvoorziening via een zeekabel vanuit Denemarken en de impact daarvan op het Ventilushoofddoel
– 815 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Mijn vraag om uitleg is misschien een beetje achterhaald want de dag dat ik ze indiende, hebt u een communicatie rondgestuurd waarin u de opdracht van de intendant voor drie maanden verlengt. Niettemin, minister, blijft het Ventilushoofddoel belangrijk. Het brengt heel wat beroering met zich mee. Als men er op de snelweg langs rijdt, ziet men al het protest van de omliggende gemeenten. Burgemeesters en landbouwers hebben zich verzameld en uiten zich met een gemeenschappelijk West-Vlaams CD&V-standpunt. Ze willen die bovengrondse leidingen niet, ze willen dat ondergronds. Grote commotie. Ik las dat u aan de kant van de bevolking staat. Die intendant moet het draagvlak vergroten. Dat is een goede zaak. We moeten de alternatieve tracés nog bekijken.

Op 28 oktober was er een terugkoppelmoment voorzien met de burgerplatformen, het middenveld, lokale burgemeesters en de gouverneur. De opdracht zou eind november ten einde lopen, maar de mogelijkheid tot verlenging werd vanaf het begin opgehouden.

Intussen hebt u nog uitspraken gedaan, minister, naar aanleiding van de federale plannen met aansluiting naar Denemarken. U vindt dat ze roet in uw plannen gooien, maar zoals ik heb gelezen, hebben die plannen totaal geen impact op dit project. Dat zegt de federale minister Van Quickenborne, maar ook Elia heeft een

duidelijk standpunt ingenomen en zegt dat er totaal geen impact is. Ik vond dat allemaal een beetje vreemd. Wat is die impact volgens u dan?

Minister, hoe evalueert u het terugkoppelmoment van eind oktober? Wat zijn de voornaamste conclusies?

In welke mate is de intendant erin geslaagd het draagvlak te vergroten? Is er ondertussen een plan waar de omwonenden en de burgemeesters zich in kunnen vinden? Ik denk eerlijk gezegd van niet want de protesten worden steeds luider en de borden groter. Hoe gaat men dat oplossen? Hoe ziet u dat? Zijn er al alternatieve tracés? Bent u van plan om het ondergrondse tracé te bekijken en dit als een valabel alternatief te zien?

Wat is eigenlijk de impact van de federale plannen op de capaciteit? U zegt dat ze roet in het eten gooien en Elia zegt van niet. Als onafhankelijke kunnen we Elia vertrouwen en de federale minister ook. Wat is volgens u de impact?

Zal de opdracht van de intendant aan het einde van deze maand beëindigd of verlengd worden? Welk tracé zult u kiezen? Komt het er ondergronds of niet?

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister, het Ventilus-project moet inderdaad het hoogspanningsnet in West-Vlaanderen versterken. Dat is noodzakelijk omdat West-Vlaanderen steeds meer een toegangspoort wordt voor energie die op zee wordt opgewekt door middel van windparken. De bestaande Stevinverbinding heeft haar maximale capaciteit bereikt.

Maar vanaf het begin kreeg dit project flink wat tegenwind in West-Vlaanderen. Minister, ik las dat u ook van West-Vlaanderen houdt en vaak richting onze Vlaamse kust rijdt. Dan zullen de vele boodschappen van protest langs de E403 u ongetwijfeld ook al opgevallen zijn.

Ook verschillende burgemeesters hebben hun bezorgdheid geuit over de nieuwe hoogspanningslijn. Daarom hebt u een intendant aangesteld, de heer Vloebergh, die het project moest helpen deblokkeren. Het was de bedoeling dat hij rond deze tijd zijn rapport klaar zou hebben.

Maar de recente plannen van de Federale Regering om de capaciteit aan windenergie op zee uit te breiden en de bouw van een onderzeese verbinding tussen Denemarken en ons land hebben een rechtstreekse impact op die Ventilusplannen. Daarom vroeg de intendant meer tijd om de beslissingen van de Federale Regering in zijn rapport te kunnen verwerken.

Minister, u hekelde het feit dat de federale beslissingen werden genomen zonder de Vlaamse Regering of de intendant te consulteren. Volgens u heeft de heer Vloebergh maximaal drie maanden extra nodig. Maar nu dreigt er dus opnieuw een rondje armworstelen tussen de Vlaamse Regering en de Federale Regering over een nieuw conflict waarvan enkel West-Vlaanderen de dupe dreigt te worden.

Minister, bent u werkelijk op geen enkele manier geconsulteerd geweest door de federale minister van Energie? Hebt u de federale minister van Energie daarmee geconfronteerd? Zo ja, wat was de reactie? Zo niet, bent u van plan om dit nog te doen?

De plannen voor een onderzeese kabel met Denemarken zaten al langer in de pijplijn. Waarom hebt u of heeft de intendant hier niet op geanticipeerd?

Kan men met de huidige stand van zaken met betrekking tot de Tritonverbinding de impact op het Ventilusproject al voldoende inschatten?

Verwacht u dat de voorlopige bevindingen van de intendant die eind oktober werden bekendgemaakt drastisch zullen worden gewijzigd door de plannen van de Federale Regering?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Op het terugkoppelmoment van 28 oktober 2021 te Izegem heeft de intendant de onderzoeksresultaten toegelicht aan alle stakeholders. De intendant werd daarbij vergezeld door een expert in technologie en een expert in gezondheid. Beide experts hebben gefocust op het beantwoorden van de vragen die de burgerplatforms hebben gesteld in hun verzoekschrift aan het Vlaams Parlement van oktober 2020 en op bijkomende vragen van alle actoren aan de intendant.

Tijdens het terugkoppelmoment hebben alle aanwezigen de kans gekregen vragen te stellen aan beide experts. Het terugkoppelmoment werd positief geëvalueerd door de aanwezigen en de experts door de grote informatieve waarde en de interactie met de stakeholders.

Zowel burgemeesters als omwonenden pleiten voor een ondergronds alternatief in gelijkstroom. Zoals gezegd omvat Ventilus meerdere doelstellingen die als gevolg van technologische knelpunten niet in een volledig ondergronds project kunnen worden gerealiseerd. In wisselstroom kan volgens de experts het volledige tracé immers niet ondergronds aangelegd worden als gevolg van onder andere resonantieproblemen. Voor een gedeelte van acht tot maximaal twaalf kilometer zou dit wel kunnen in functie van de bodemgesteldheid.

Anderzijds stel ik wel vast dat het beantwoorden van de vele vragen een positief element is in het werk van de intendant.

De impact van de recent aangekondigde federale plannen voor meer windparken op zee, de bouw van een energie-eiland en een kabel naar Denemarken wordt momenteel onderzocht en de vragen van de stakeholders hierover zullen worden beantwoord door de intendant en de experts. Het onderzoek loopt en dat was ook de reden waarom de opdracht van de intendant met maximaal drie maanden is verlengd. Ik denk dat het belangrijk is dat we duidelijke antwoorden hebben op de vragen over die plannen. Misschien zal de kabel niet onmiddellijk een impact hebben, maar de andere plannen wel. Het is belangrijk dat we de bezorgdheden die er zijn bij de mensen op het terrein goed controleren voor we aan een project beginnen. Vandaar die verlenging.

Ik wil hier nogmaals herhalen dat de wijze van communicatie van het federale niveau niet heeft bijgedragen tot het draagvlak. Ik was zelf niet op de hoogte. Het zorgt ook voor miscommunicatie bij de mensen op het terrein. Dat is niet bevorderlijk. Het is beter om als men plannen heeft en men weet dat Ventilus bezig is daar gewoon een telefoontje over te doen. Dat is allemaal geen probleem. De drie zaken die vanuit de federale collega's komen, worden nu verder onderzocht.

Zoals gezegd, vernam ik de federale plannen voor extra windmolens, het energie-eiland en de kabel van Denemarken via de media. Ik ontving ondertussen wel een schrijven van de federale ministers met het voorstel om via een specifieke ENOVER-werkgroep (Energieoverleg) samen te komen. Dat is een goed idee. Dit overleg wordt nu georganiseerd en buigt zich over de drie projecten van de federale collega's om er meer inzicht in te krijgen.

In het kader van het Ventiluproject werd vanaf de start opgenomen dat één interconnector aangesloten zou kunnen worden op de Ventilusverbinding en werd ook steeds verwezen naar het Nautilusproject met het Verenigd Koninkrijk. Er is

nu sprake van een tweede interconnector. Of dat gevolgen heeft voor het Ventilusanalyseproject en op de dimensionering ervan is precies de vraag die ik heb gesteld aan de intendant en zijn experts. Het wordt op dit moment onderzocht. Het is vervolgens ook goed om met de federale collega's in een ENOVER-werkgroep samen te komen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, ik heb nochtans goed geluisterd, maar ik heb het opvolgmoment gemist. Het nieuwe opvolgmoment is mij niet zo duidelijk. Mensen vragen daarnaar. Wanneer komt dat nieuwe opvolgmoment en de afronding? Blijft dat zeker binnen deze drie maanden? De mensen zijn ongerust over al die draden in de lucht die een groot stuk van West-Vlaanderen gaan doorkruisen. Deze bijkomende vraag wil ik u toch stellen.

Elk heeft zijn manier van communiceren. Er is ook wel eens kritiek op uw manier van communiceren. Ik denk dat u zand in de ogen hebt gestrooid en het complexer maakt dan het eigenlijk is. Het project naar Denemarken heeft totaal geen impact op het Ventilusanalyseproject. Ik begrijp wel dat de intendant meer ruimte nodig heeft om te onderzoeken en dat hij meer draagvlak nodig heeft. Maar als er totaal geen impact is op dit project past het u als minister totaal niet om op deze manier het draagvlak voor windenergie nog meer naar beneden te halen.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, alvast een pluim voor de terugkoppelmomenten naar de betrokkenen. Het is absoluut belangrijk dat ze ook in de toekomst herhaald worden en dat er vaker overleg gepleegd wordt met het federale luik.

Het Ventilusanalyseproject blijft in West-Vlaanderen de gemoederen beroeren en het dossier blijft aanslepen. Voor de omwonenden blijft de onzekerheid duren. De ongerustheid bij de West-Vlamingen zal er zeker niet minder op worden. Het wordt hoog tijd voor duidelijkheid. We hebben alle begrip voor het feit dat er rekening gehouden moet worden met recente plannen van de federale regering maar we vinden het onaanvaardbaar dat de hoogspanningslijn gebruikt wordt als onderdeel van een potje armworstelen met uw federale collega Tinne Van der Straeten. We wisten dat de onderzeese verbinding met Denemarken er zou komen. We wisten ook dat de federale regering meer capaciteit op zee wou voorzien. Tijdens de begrotingsbesprekingen op 30 november 2021 in de commissie in het federaal parlement heeft nu ook de federale minister van Noordzee zich in het debat gemengd. Daar stelde hij dat hij van u, minister, verwacht dat u de federale overheid volledig autonoom laat beslissen over haar eigen bevoegdheden. Want als de Vlaamse overheid besluit om volledig in te zetten op elektrificatie dan is volgens de federale minister van Noordzee het Ventilusanalyseproject hoogdringend nodig om deze energie-switch mogelijk te maken.

Die beslissing van de federale overheid om de productiecapaciteit van de energievoorziening vanop zee te verviervoudigen en de stroom via Denemarken aan te voeren, kan volgens de federale minister van Noordzee dan ook geen enkele invloed hebben op het Ventilusanalyseproject. Dat is ook wat collega Van Volcem daarnet aangaf. En in die zin hebt u volgens de federale minister van Noordzee geen enkele gerechtvaardigde reden om Ventilusanalyse plots op een andere manier te bekijken en opnieuw met drie maanden te vertragen. Daarom heb ik drie bijkomende vragen.

Hoe gaat u om met deze zware kritiek van de federale minister van Noordzee op uw Ventilusanalysebeleid?

De federale minister van Noordzee die zopas deze kritiek heeft geuit op uw beleid behoort tot de Open Vld-familie, een partij die ook uw coalitiepartner is in de Vlaamse Regering. In welke mate wordt uw beslissing om het Ventilushoofdpolderproject opnieuw te vertragen door de verlenging van het mandaat van de intendant binnen uw Vlaamse Regering door de Open Vld-regeringsleden gedragen?

Welke stappen zult u ondernemen om de politieke barsten in het Ventilushoofdpolderdebat te lijmen en met het federale niveau in het belang van de Vlaamse bevolking opnieuw tot serene en constructieve energiebeslissingen te komen?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Ik wil me aansluiten bij de bedenkingen van de twee vraagstellers en de vraag naar een constructieve dialoog. Ik weet niet wie met wie gebeld heeft naar aanleiding van welke kabel maar in een volwassen democratie en in een volwassen federale samenwerking zou zoiets niet relevant moeten zijn. Uiteindelijk zijn voor de Vlaamse doelstellingen inzake elektrificatie, verduurzaming en hernieuwbare energie de windmolens op zee voor hernieuwbare productie essentieel. En ook dat Ventilushoofdpolderproject is essentieel, met alle begrip voor de plaatselijke bezorgdheid waar inderdaad aan tegemoetgekomen moet worden. Er moeten oplossingen gezocht worden. We zijn ons allemaal bewust van het belang daarvan. Het helpt niet als er boven op die begrijpelijke bezorgdheden van mensen ter plaatse ook nog eens een politieke worstelpartij gevoerd wordt die op zich zelfs niets met de Ventilushoofdpolderconnectie te maken heeft. Ik wil die oproep gerust ook tegenover de federale minister herhalen. Maar ik wil bij dezen zeker de Vlaamse Regering oproepen om niet de hele tijd te proberen om bewust in de weg te lopen van het federale niveau. Dat is niet alleen een ziekte in deze discussie. Probeer om constructief samen te werken en te zoeken naar oplossingen in plaats van naar punten zoals of er iemand vergeten is te telefoneren. Dat helpt niemand een stap vooruit, minister.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoorden op de terechtte vragen. Er zijn nu een paar dingen voor ieder van ons duidelijk. Het eerste is dat er nood is aan de ontsluiting van de windenergie op zee. Ik hoop dat daar niemand nog over debatteert of discuteert. Het tweede is dat er nood is aan de versterking van het net om de bedrijfszekerheid voor alle Belgische en Vlaamse bedrijven te garanderen, maar ook voor de West-Vlaamse bedrijven en burgers – als provinciegenoot wil ik dat hier ook inbrengen. Dit is ook belangrijk met het oog op elektrificatie, zoals onder andere collega Tobback schetst. Dat is een zekerheid. Er is ook de zekerheid dat we het allemaal eens zijn over het feit dat er grondig rekening gehouden moet worden met de inwoners ter plaatse. En er is de zekerheid dat er niemand bij gebaat is om er een politiek spel rond te spelen.

Op dit moment ligt de bal in het kamp van de Vlaamse overheid. U hebt onze steun gekregen om een intendant aan te stellen. Wat ons betreft, is het echt van belang dat die persoon zijn traject kan afwerken. Er is een verlenging gekomen met de bedoeling om beslissingen te nemen eind februari 2022. Laat ons dat rapport in alle rust afwachten. Intussen ben ik wel verwonderd dat er uitspraken komen van Elia en de federale overheid dat er geen impact zou zijn van de recente beslissingen op het Ventilushoofdpolderproject. Dat zeggen ze niet zomaar. U bent daar bezorgd over en ook de bevolking in West-Vlaanderen is daar ten dele bezorgd over. U wilt dat grondiger laten uitzoeken. Dat lijkt me geen enkel probleem. De intendant kan daar zijn werkzaamheden rond doen. Maar hebt u al zelf een overleg ingepland met de federale collega's? U zei daarnet van niet. Zijn er al contacten geweest en zal dat overleg er komen? Het lijkt me politiek niet evident maar ik hoop dat we daar stilaan over kunnen kijken. Dat is alleszins in het belang van de Vlamingen

en de West-Vlamingen. Ik zou willen aandringen op een overleg met Elia rond dit traject. Zij doen zeer duidelijke uitspraken. Elia is geen politieke partner maar een belangrijke partner om dit project te realiseren en onze bedrijfszekerheid te garanderen. Hebt u daar contact mee gehad? Waarom hebben ze u er nog niet van kunnen overtuigen dat er geen impact is van de nieuwe beslissing op het federale niveau op het Ventilusproject?

U hebt alle steun om de intendant het traject te laten lopen met dan wel de vraag om in februari 2022 de nodige beslissingen te nemen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Eerst en vooral moet ik zeggen dat het zeer verfrissend is om collega Ryheul zo te horen pleiten voor offshore. Het is in totale tegenstelling met het negativisme dat we soms horen van uw collega van Rooy, nochtans van dezelfde partij. Misschien moet u toch eens de gedachten uitklaren.

Ik denk dat we toch een klein beetje onderschatten hoe de boodschap van minister Van der Straeten overkomt. Als je op een bepaald ogenblik in de media zegt dat je het vermogen op zee met een factor drie gaat vermenigvuldigen of verhogen, dan begrijp ik wel dat mensen die niet thuis zijn in die materie, schrikken. 'Oei, maal drie, dan komen er drie kabels aan land en dan komen er drie keer zoveel masten op onze grond'. Het is een logische reactie.

Wat minister Van der Straeten wilde zeggen, was iets anders. Zij wilde zeggen dat het drie keer meer was dan wat er nu al staat, inclusief het gedeelte dat aan de westkust zou komen. Zo werd het niet gecommuniceerd en dan begrijp ik de schrik bij de bewoners. Ik vind het dan ook maar normaal dat de intendant meer tijd geeft om dit te proberen in te passen. De communicatie van minister Van der Straeten was op dat vlak, vond ik, ongelukkig.

Heeft het iets of niets te maken met de kabel naar Denemarken? Het is misschien goed dat collega Tobback dit ook eens hoort. Toen minister Stevaert nog leefde, hoorde ik hem op de radio zeggen: 'Als het van mij afhangt, dan is er altijd wind.' Ik dacht toen: 'Wat zegt die nu?' Maar uiteindelijk had hij wel gelijk. Stel je voor dat je via een DC-kabel ondergronds een verbinding maakt tussen alle kusten, vertrekkend van Ierland, Schotland, Noord-Frankrijk, onze kust, Nederland, Duitsland Denemarken, Baltische zee, dan zal het wel ergens waaien. Dat klopt. Dan moet je wel nadenken waar je zult binnenkomen. Eerlijk gezegd, ik heb het altijd moeilijk gevonden dat we nu binnenkomen ergens ter hoogte van De Haan. Ik zou het veel logischer vinden dat men binnenkomt ter hoogte van Duinkerken, Antwerpen, Rotterdam, Hamburg, want dat zijn de grote verbruikers. Men moet dan ergens een stopcontact op zee plaatsen. Daarover loopt al heel lang een studie, er zijn blijkbaar heel wat technische problemen. Je plaatst een stopcontact op zee en dan lopen er kabels via bijvoorbeeld de Schelde, maar dat is dan weer moeilijk voor de schepen.

Persoonlijk vind ik dat Elia, die toch de lead dient te nemen in deze studies, er te weinig aandacht aan geeft als een mogelijke optie. Ze zouden het moeten uitleggen aan de bevolking: 'Er is ook een andere optie maar ze is te duur of technisch nog te moeilijk.' Men wil nu binnenkomen in Bredene of De Haan, waar bijna geen verbruik is, om dan via hoogspanningsmasten naar het binnenland te gaan, ook om het net in West-Vlaanderen te versterken, wat absoluut noodzakelijk is voor de industrie. Het moet dan ook niet op een 6 gigawattkabel.

Ik vind dus dat Elia meer inspanningen moet doen om op een zeer simpele manier aan de mensen uit te leggen welke de opties zijn. Maar de uitleg van minister Van der Straeten in de pers leidt automatisch tot de vaststelling dat mensen redeneren dat er drie keer meer kabels en dus drie keer meer hoogspanningsmasten komen.

Dat is onder meer een oorzaak van het ongenoegen in West-Vlaanderen. Ik ben geen West-Vlaming meer, maar ik ben er wel geboren, en ik weet wat die mensen ervan denken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Om het woord hier te mogen en te durven nemen, wil ik ook mijn West-Vlaamse link verduidelijken. Ik ben getrouwd met een West-Vlaamse, dus voel ik mij voldoende bevoegd om tussen te komen.

Collega's, ik wil jullie bedanken om hierover op een genuanceerde manier te praten, zowel de vraagstellers als de minister en de mensen die zijn tussengekomen. We zijn in een gepolariseerd debat terechtgekomen en elke uitspraak kan negatief worden geduid, terwijl we eigenlijk oplossingen nodig hebben. Oplossingen voor de mensen op het terrein, maar ook oplossingen voor de energiegebruikers in West-Vlaanderen en de rest van Vlaanderen en oplossingen om energie die op zee wordt geproduceerd, aan land te brengen.

Ik was blij met het feit dat de intendant drie maanden extra de tijd krijgt om de vragen die zijn gerezen naar aanleiding van de communicatie van minister Van der Straeten en anderen, bijkomend te beantwoorden en om ervoor te zorgen dat de neuzen stapsgewijs in dezelfde richting kunnen komen.

Het is heel belangrijk dat Elia maximaal rekening houdt met de bezorgdheden die leven in West-Vlaanderen. Volgens mij zijn er ook wel een aantal oplossingen denkbaar om een en ander te doen en in te spelen op de vragen die er leven.

Ik hoop dat de komende weken erg goed en hard wordt gewerkt en dat het overleg tussen de Vlaamse en federale overheid kan bijdragen tot de nodige oplossingen en sereniteit in het debat, wat zeer belangrijk is. Dat is alvast deze morgen goed gelukt.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, ik ben het eens met wat de heer Bothuyne zegt. Het is inderdaad een heel complex probleem. Ik ben zelf veel op het terrein. Ik heb samen met collega Crevits met veel mensen gesproken. Het is ook de reden waarom we destijds hebben beslist om een intendant aan te stellen. We merkten uit de gesprekken die we met de mensen voerden, dat Elia niet altijd als objectieve partner werd gezien. Vandaar dat we een intendant hebben aangesteld en externe experts hebben aangesteld, zowel voor het gezondheids- als technische luik. Het was de bedoeling om vooral draagvlak te creëren. Ik blijf erop hameren want ik vind het belangrijk. Ik blijf ook met de burgemeesters in de streek communiceren. Het is heel belangrijk dat zij ook mee de vragen beantwoorden. Ook zij hebben veel vragen: ondergronds, bovengronds, wat laat de technologie toe?

Ruimtelijke ordening en Omgeving is een Vlaamse bevoegdheid; dat weet iedereen heel goed. Extra windmolens op zee is een federale bevoegdheid. Het is natuurlijk belangrijk dat die energie naar het land wordt gebracht. Er komen dan wel wat lasten te liggen in de provincie West-Vlaanderen. Daarom is het van belang dat we de dialoog opzetten. De federale collega's hebben veel plannen. Ik begrijp ook dat de mensen schrikken over wat er moet gebeuren. Ik was zelf ook niet op de hoogte, en dan is het inderdaad wat schrikken. Dat is ook de reden waarom de intendant zelf ook vragende partij is geweest om zijn taak en activiteit met drie maanden te verlengen om onderzoek te doen: heeft het een impact, ja of neen? De intendant geeft ook een zeker vertrouwen, hij werkt ook aan het draagvlak. Als hij dan drie maanden vraagt, heb ik dat uiteraard toegestaan.

Ik hoop dat we binnenkort alle vragen met objectieve gegevens kunnen beantwoorden. Ik deel ieders mening: het project is van belang, maar we moeten natuurlijk de juiste beslissingen nemen, met zo weinig mogelijk lasten. We werken daar nu aan. De dialoog met de federale collega's zal binnen ENOVER plaatsvinden.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, sorry dat ik een beetje kritisch ben geweest, maar het is onze taak als parlements lid om oplossingen te zoeken, wanneer je zaken leest over zulke belangrijke projecten als energiebevoorrading. Een kwalitatieve leefomgeving is voor heel wat mensen belangrijk.

Ik kan begrijpen dat de bevolking soms twijfels heeft over overheidsorganen zoals Elia die misschien niet altijd objectief zijn of vanuit een bepaalde insteek een plan voorstellen. De overheid wordt niet altijd als neutraal beschouwd. Er komen soms kostprijzen of andere zaken naar boven waarbij keuzes moeten worden gemaakt. Persoonlijk heb ik er dan ook geen probleem mee wanneer de intendant drie maanden extra krijgt om het draagvlak te vergroten.

Men kan, zoals de heer Bothuyne, zeggen dat men het de mensen niet kwalijk mag nemen dat ze bepaalde communicatie van een federaal minister verkeerd zouden interpreteren maar u, die bevoegd bent voor energie en eigenlijk toch wel heel veel kennis hebt van het dossier, hebt ook niet geholpen door te stellen dat het een impact heeft. Als ik in uw plaats was geweest, zou ik me daarvan onthouden hebben want het is ook niet zo. In die zin wordt het nu misschien nog moeilijker om de mensen te overtuigen, terwijl u eigenlijk een partner zou moeten zijn om het draagvlak te vergroten.

Bij dezen heb ik dat gezegd, u weet dat ik verder een grote fan van u ben, meer dan van Tinne Van der Straeten. Ik vond echter dat de puntjes op de i moesten worden gezet. Wanneer dat er niets mee te maken heeft, dan mag de bevoegde minister dat ook niet communiceren.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): In eerste instantie wil ik collega Gryffroy bedanken voor het verfrissende compliment.

Minister, ik heb van u niet echt een antwoord gekregen op mijn bijkomende vragen maar ik zal ze nog eens via een schriftelijke vraag oplijsten.

Dit dossier zit al veel te lang in het slop en onze Vlaamse bevolking is niet gebaat met een open energieoorlog tussen het Vlaamse en het federale niveau. Van dergelijke politieke spelletjes die u speelt, zullen alleen maar onze eigen Vlaamse mensen die nu al maandelijks torenhoge energiefacturen moeten betalen, het slachtoffer worden. U hebt in het verleden gezegd dat de lokale besturen uiteindelijk de knoop zullen moeten doorhakken. U zou niets vergunnen zolang zij zich blijven verzetten. Wel, dan raad ik u aan om goed te luisteren naar wat zij voorstellen. De visie die zij naar voren schuiven, wordt ook gesteund door onze partij: die nieuwe hoogspanningslijnen moeten ondergronds worden geplaatst. En dan rest alleen nog de vraag hoe u met deze breed gedragen visie zult omgaan, want Elia lijkt alvast niet van plan te zijn om deze visie te volgen. Wij hopen dan ook dat u zult proberen om tegemoet te komen aan de bezorgdheden van omwonenden en burgemeesters en dat u een constructieve houding zult blijven aannemen in dit dossier.

Minister, ik ben trots op mijn energieprovincie en in dit dossier rekent West-Vlaanderen ook op onze gedeelde fierheid. Ik dank u.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het potentieel aan hernieuwbare energie in Vlaanderen – 885 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Afgelopen maand kwamen twee interessante rapporten naar buiten. Het eerste was de studie 'Roadmap to Net Zero' van Elia waarin Elia zijn visie op het realiseren van een klimaatneutraal Europees energiesysteem tegen 2050 uiteenzet. Elektrificatie speelt daar natuurlijk een heel belangrijke rol in. Tegelijkertijd is een van de belangrijke aanbevelingen om de expansie van hernieuwbare energiebronnen te verdriedubbelen. Dat is een stevige uitdaging voor Europa maar zeker ook voor België en Vlaanderen.

Gelukkig kwam er redelijk snel een tweede studie van EnergyVille en de Vlaamse Instelling voor Technologisch onderzoek (VITO) die het potentieel voor hernieuwbare energie uit zon en onshore wind in kaart hebben gebracht. Ze doen dat met hun Dynamische Energie Atlas.

Volgens hun onderzoek is er in België een technisch potentieel voor elektriciteitsopwekking uit zonnepanelen op daken en windmolens op land van 118 gigawatt. Dat zou jaarlijks 132 terawattuur aan elektriciteit kunnen opleveren, veel meer dan het huidige stroomverbruik van heel België. Op die manier zouden we jaarlijks 40 procent meer stroom kunnen produceren dan wat we vandaag nodig hebben.

Die studie maakt ook een onderscheid tussen de verschillende niveaus en de verschillende energiebronnen. Voor Vlaanderen zelf werd heel concreet voor onshore wind een bijkomend potentieel van bijna 8 gigawatt in kaart gebracht. Voor zonne-energie zou dat in Vlaanderen een bijkomend potentieel van 65 gigawatt kunnen betekenen.

Tegelijkertijd werd ook de analyse gemaakt van de ambities die vandaag bestaan in het Nationaal Energie- en Klimaatplan voor zonnepanelen en wind op land. Daaruit blijkt dat nauwelijks in 6 procent van het technisch potentieel berekend voor zonnepanelen op daken, en nauwelijks in 17 procent van het technisch potentieel voor windturbines moet worden voorzien. Volgens de studies moeten we dus meer elektrificeren en moeten we daarom het tempo opdrijven om meer hernieuwbare energie te realiseren. Dat zijn de uitdagingen. Maar tegelijkertijd staat in die tweede studie dat er ook ruimte is om in nog veel meer hernieuwbare energie te voorzien.

Minister, hoe staat u tegenover de conclusies van deze studies? Beschouwt u deze studies als een aanleiding om de Vlaamse doelstellingen rond hernieuwbare energie te evalueren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: In de recente studie van EnergyVille en VITO is het technisch potentieel voor zon en wind onderzocht. Slechts een deel van dit potentieel zal in de praktijk economisch en vergunningstechnisch haalbaar zijn.

Het technisch potentieel voor zon in Vlaanderen ligt in lijn met het totaal technisch potentieel dat al via de Zonnekaart is berekend voor wat gunstig georiënteerde daken betreft. Dit is dus geen nieuw gegeven. Wat de praktische realiseerbaarheid

betreft, moet ook rekening worden gehouden met bijvoorbeeld de staat van het dak, de renovatie- of afbraakplannen van de bouwheer enzovoort.

Wat wind betreft, is het voornaamste verschil met het theoretisch potentieel de vergunbaarheid. Daarbij moet voor de vergunningsbeoordeling voor elke locatie de specifieke impact worden beschouwd op het vlak van geluid, slagschaduw, landschap, natuur, veiligheidsrisico's, luchtvaart enzovoort.

Die bevoegdheid zit nog bij Vlaanderen. U weet dat wij veel vergund hebben. Er zijn al voor meer dan 104 gigawatt windmolens geplaatst. De doelstelling is honderd per jaar. Ik denk wel dat we er eind dit jaar meer zullen hebben en dat is goed want de jaren voordien waren er minder. We doen daar enorm ons best.

Verder bevat deze studie geen kostenbatenanalyse en staat er ook niets over leveringszekerheid, impact op de netwerken van Fluvius en Elia.

In juni 2014 heeft VITO al een studie gemaakt over het potentieel van hernieuwbare energie tegen 2030 in Vlaanderen. In die studie is ook het technisch potentieel tegen 2050 bepaald. Voor wind is het potentieel in 2014 geraamd op 9000 megawatt, de recente studie komt uit op 9100 megawatt. Voor zon stijgt het potentieel van 50.000 naar 67.560 megawatt. In 2017 bevestigde Elia de grootteorde van die cijfers.

De studie van VITO en EnergyVille van dit jaar bevat dus weinig nieuwe informatie maar ik zal daar wel mee aan de slag gaan. Ik ben wel zeker dat het verfijnde model nuttig kan zijn voor projectontwikkelaars en investeerders.

De vorige studies waren vooral 'high-level' inschattingen over heel Vlaanderen. In deze studie wordt wel heel sterk rekening gehouden met lokale factoren. Dat zal ik eens heel goed bekijken, want ik denk dat dat wel een versnelde ontwikkeling van goede projecten met zich kan meebrengen.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, voor zonne-energie verwijst u naar de staat van de daken. Het aandeel daken waar er vandaag zonnepanelen op liggen, is bijzonder laag. We spreken dan maar over een aantal procenten. Ik hoop dat er veel meer daken in goede staat zijn dan er vandaag daken met zonnepanelen zijn. Er zit dus nog een enorm potentieel in daken die vandaag wel goed zijn en waar er geen zonnepanelen op liggen. Als de staat van de daken daarnaast niet oké is, is ook de isolatie waarschijnlijk niet oké. Dan is het toch van belang om daar nog zeker verder op in te zetten.

Voor windenergie verwijst u naar het aantal bijgeplaatste windturbines tijdens het afgelopen jaar. Dat zit goed en dat klopt ook. Tegelijkertijd zijn dat natuurlijk de vergunningen uit het verleden. Uit de schriftelijke vraag die ik aan u stelde, bleek toch ook dat u heel wat projecten niet vergunde. Er zijn dus heel wat projecten die positieve adviezen over de hele lijn krijgen, maar die toch niet worden vergund. Dat ging over een bijzonder groot aandeel ten opzichte van de totaal vergunde windenergie. Daardoor zet je natuurlijk een rem op de toekomstige ontwikkeling. Het kan zijn dat u dan nog steeds de doelstellingen haalt, maar zoals de studie van Roadmap to Net Zero ook aangeeft, zullen we veel meer moeten doen, dus ik hoop dat u ook daar extra inspanningen kunt voor doen, dat u meer zult kijken naar die positieve adviezen en die ook meer zult volgen, want dat betekent ook dat er meer investeringszekerheid voor die sector is.

Nog heel kort: ik denk dat die investeringszekerheid een probleem vormt voor de ontwikkelaars. Kunt u daarover meer duidelijkheid verschaffen zodat die projectontwikkelaars wel investeringszekerheid hebben?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil tussenkomen over de zonnepanelen. Het is inderdaad zo dat daken slecht zijn omdat de isolatie ontbreekt. Ik denk ook dat er in de laatste besluiten en decreten voldoende aandacht is om mensen op alle mogelijke manieren aan te zetten om hun daken te isoleren. Ik vind het ook maar logisch dat je eerst je dak isoleert voor je er de zonnepanelen op plaatst. Ik denk dat de Vlaamse Regering wel voldoende doet.

Het stond vandaag nog in de kranten, maar vorige week heeft de Vlaamse Regering wel degelijk beslist om het energiedelen in één keer uit te rollen en dus niet in drie fases. Dat is voor alle duidelijkheid toch wel een belangrijke stap. Dat betekent dus dat dat vanaf 1 januari 2022 niet alleen mogelijk is binnen appartementen, maar dat direct ook het peer-to-peernetwerk wordt behandeld. Deze business zal alsmaar groeien door de volatiele elektriciteitsprijzen, maar de stabiliteit van het net zal het grootste probleem zijn. Ik denk dat we daarover met de distributienet-beheerder van gedachten moeten wisselen. Als er morgen eventueel een probleem op het net ontstaat door het energiedelen en doordat de business interessanter wordt, dan is de vraag in welke mate Fluvius dit aankan. Daar maak ik me eerder grote zorgen over. Het heeft geen zin om overal op alle geschikte daken zonnepanelen te leggen als straks het net het niet aankan.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Als de minister aangeeft dat er niet voldoende daken stevig genoeg zijn om zonnepanelen op te plaatsen, dan groeit automatisch de vraag of we dan met de renovatie van de huizen wel goed bezig zijn. Wordt daar dan voldoende aandacht aan besteed? Want de isolatie van de daken is toch nog altijd belangrijker dan de zonnepanelen op de daken.

Het is voor het comfort van de inwoners toch overduidelijk dat er voor de isolatie van de daken meer inspanningen moeten gebeuren zodat dat mogelijk wordt.

Nogmaals: zijn de inspanningen die deze meerderheid doet wel voldoende voor juist die daken die minder stevig zijn of niet stevig genoeg zijn, dus voor die klasse van huizen en inwoners voor wie dat moeilijk betaalbaar is? Doen we wel de nodige inspanningen om op dat vlak de nodige evolutie te krijgen?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Ik was toch een beetje verbaasd door het argument dat er niet genoeg zonnepanelen liggen omdat de daken in Vlaanderen niet stevig genoeg zijn. Eerlijk gezegd denk ik dat je alleen maar door de eigenaars van huizen met daken die stevig genoeg zijn te stimuleren om zonnepanelen te leggen het huidige potentieel al kunt verdrievoudigen zonder dat er iemand nieuwe dakbalken moet steken. Alleen is er blijkbaar toch wel een geweldige rem op de stimulans om dat te doen. Ik denk dat het landschap van de voorbije maanden en jaren daar heel erg aan bijdraagt. Ten eerste krijg je na het debacle met de tellers de boodschap dat je in een onzekere situatie terechtkomt. Ten tweede krijg je de boodschap dat als je zonnepanelen legt, je dat alleen maar moet doen als je het allemaal zelf kunt verbruiken, want anders raak je niet van je stroom af omdat het net het niet aankan. Dat zijn allemaal remmen op het installeren van de capaciteit die u nodig hebt om uw eigen doelstellingen na te komen.

Ik sluit mij aan bij collega Gryffroy: ik ben blij dat men eindelijk accepteert dat het grote probleem of een van de grote problemen is dat ons net op dit moment te weinig solide is om de doelstellingen na te komen en dat daarin dus moet worden geïnvesteerd. Wat men nu doet, is inderdaad mensen afremmen om erin te investeren terwijl men tegelijkertijd zegt dat we meer zonnepanelen moeten hebben.

Dat gaat niet op die manier. Dat zal nooit lukken. Ik wil u toch oproepen om meer aandacht te hebben voor de versterking van dat net.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega's.

Ik wil eerst duidelijk zeggen dat er wat de daken betreft nog heel veel potentieel in Vlaanderen is. Er zijn voor alle duidelijkheid ook veel goede daken. Er wordt vandaag vooral bijgebouwd op al die daken. Ik ben er zeker van dat er de volgende jaren nog veel installaties zullen worden geplaatst. Volgens het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) is er nog een potentieel van 55 gigawatt bij zeer goed georiënteerde daken in Vlaanderen. Ik maak me daar eigenlijk niet te veel zorgen over. Ik denk dat we er vooral voor moeten zorgen dat die randvoorwaarden goed zitten, dat mensen ook het vertrouwen hebben om die zonnepanelen te plaatsen.

Er was nog een bijkomende vraag over wind van de heer Aerts. Elia en VITO kijken voor windenergie vooral naar het theoretisch potentieel. Ik begrijp natuurlijk hun insteek en visie, en ik ben er ook zeker van dat het technisch potentieel in Vlaanderen heel groot is. Ik vind het voor de vergunningen heel belangrijk dat we absoluut goede voorwaarden voor de investeringszekerheid creëren en dat we ook op een juiste manier goed kunnen blijven vergunnen. Soms zijn er wel zaken waarmee je rekening moet houden: veiligheidsrisico's, luchtvaart, soms ook wel slagschaduw, geluid of natuur. Nu zie je ook dat de technologie met die vogelradars meer en meer wordt gebruikt.

Nogmaals, wij doen enorm ons best en kijken ook naar heel wat goede projecten. Jullie weten ook dat de subsidies zijn aangepast en dat we vooral naar de meest kostenefficiënte projecten kijken. Ik hoop dat we op die manier blijven inzetten op hernieuwbare energie in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): De efficiëntie van hernieuwbare energie stijgt jaar na jaar. Er is steeds meer hernieuwbare energie aan lagere kosten en dat is eigenlijk bijzonder, bijzonder goed nieuws want dat is hetgeen we natuurlijk nodig hebben om richting een klimaatneutraal energiesysteem te gaan.

Laat ons dan ook volop inzetten op die hernieuwbare energie want klimaatneutraal betekent meer elektrificatie, meer elektriciteit. Volop inzetten betekent ook dat we nog meer dan vandaag die zonne-energie moeten stimuleren. Voor windenergie moeten we daarnaast een stabiel kader creëren. Onshore energieontwikkelaars van windenergie zitten vandaag met de handen in het haar, want aan dit vergunningenbeleid kunnen ze niet meer uit. Er zijn inderdaad buiten de toekenning van een vergunning verschillende zaken waarmee we rekening moeten houden, maar als er overall positieve adviezen zijn, dan zouden we toch maximaal die positief geadviseerde projecten moeten realiseren. We zullen immers nog veel meer hernieuwbare energie nodig hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.